Otázka: Evropská unie

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): Iva

Evropská Unie

-nadnárodní společenství sdružující země za účelem spolupráce v nejrůznějších oblastech života

-státy se při vstupu dobrovolně částečně vzdávají své suverenity (dáno referendem)

- vlajka – 12 zlatých hvězd na modrém pozadí (navrhl Arsen Heitz)

-12 hvězd je symbol dokonalosti, zrození sv. Jana

- hymna – Óda na radost (huba Ludvik von Beethoven, 1824)

-melodie ze 4. části Deváté symfonie D moll

– slova Fridrich Schiller

-Herbert von Karajan – hudební dirigent

- motto – *„jednota v rozmanitosti“*
- den Evropy – 9. květen (9. 5. 1950 – Schuman oznámil vytvoření ESUO)

-pozn. další významný den je 5. květen (5. 5. 1949 – vznik rady Evropy)

- jednotná měna – euro

-historie a první počátky integrace:

-1947 – Marshallův plán – nabídka pomoci USA Evropským státům na zlepšení ekonomiky, která byla zničená válkou

-přijaly jej pouze země Západní Evropy (socialistické země odmítly)

-1950 – Schumanova deklarace

-francouzský ministr Schuman přišel s plánem spolupráce mezi evropskými zeměmi

-Schumanova deklarace vyústila v Pařížskou smlouvu – podepsána 1951 a ratifikována 1952 ->

první nadnárodní spojení zemí ESUO (evropské společenství uhlí a oceli)

-6 zemí: Francie, Německo, Itálie, Benelux (Belgie, Nizozemí, Lucembursko)

-první přenesení kompetencí z národní úrovně na nadnárodní orgán

-1957 – Římské smlouvy

-vstoupily v platnost 1958

-vznik EHS (Evropské hospodářské společenství) – pásmo volného obchodu, společný trh, volný pohyb zboží, služeb, kapitálu a lidí, odstranění cla mezi státy

-EURATOM – kontrola zbrojního průmyslu a atomové energie

-1959 – VB zakládá ESVO = Evropské společenství volného obchodu

-VB, Rakousko, Dánsko, Norsko, Švédsko, Švýcarsko, Portugalsko

-1967 – ESUO, EHS, EURATOM byly sjednoceny v Evropské společenství (ES)

-1968 – vznik celní unie

-1973 – vstupují VB, Dánsko, Irsko do ES

-1979 – vznik Evropského parlamentu, voleno poměrným volebním systémem

-1981 – Řecko se přidalo k ES

-1986 – přistupuje do ES Portugalsko a Španělsko

-1987 – Schengenská smlouva (svobodný pohyb lidí, služeb, zboží a kapitálu; zrušení hraničních kontrol)

-7. 2. 1992 – Maastrichtská smlouva

-podepsána smlouva v Maastrichtu, vstoupila v platnost r. 1993 -> název EU

-přijata konvergenční kritéria = požadavky na hosp. parametry zemí EU

-1993 – Evropská měnová jednotka ECU (virtuální měna, na kterou se přepočítávaly peníze jednotlivých zemí)

-1995 – členy EU jsou Finsko, Švédsko, Rakousko

-1999 – vznik jednotné měny – euro

-2001 – smlouva v Nice

-2002 – vznik Eurozóny (jednotná měna ve stávajících 12 zemích; Švédsko, Dánsko a VB odmítli)

-1. květen 2004 – 10 zemí, které se přidaly k EU (ČR, SR, Polsko, Maďarsko, Slovinsko, Litva, Lotyšsko, Estonsko, Malta, Kypr)

-2007 – vstup ČR do Schengenu

– Bulharsko, Rumunsko

-2009 – poslední volby do Evropského parlamentu

-1. prosince 2009 – Lisabonská smlouva

Evropský chrám

-znázorňuje společnou politiku

-3 pilíře EU:

1) evropská společenství, ekonomický pilíř – jednotná politika, ochrana spotřebitele

2) společná zahraniční a bezpečnostní politika – představitel Catherine Ashton

3) spolupráce v oblasti justice a vnitra

Orgány EU

1) Evropská rada

-nejvyšší politický, reprezentativní orgán

-strategie, rozhodnutí

-schůze 4x do roka

-v čele předseda evropské rady Hermann van Rompey (Belgie)

-reprezentuje EU navenek

-nemá skoro žádné pravomoce

-volen do funkce na 5 let

2) Evropský parlament

-volený, zákonodárný orgán

-posílení pravomocí Lisabonskou smlouvou

-europoslanci (zástupci jednotlivých zemí podle počtu obyvatel)

-maximum je 736 (dle Lisabon. sml.)

-rozhodování není podle národností, ale politicky -> záleží na polit. názorech (frakce)

-poměrný volební systém (strany)

-5letý mandát (člen strany, postupové místo)

-sídla:

->Brusel (komise, výbory, frakce)

->Štrasburk (všichni)

->Lucemburk (sekretariát)

– v čele předseda evropského parlamentu Martin Schultz (Německo, mandát na 2,5 roku)

-hl. úkolem je legislativa (zákony, rozpočet, kontroly)

-dle důležitosti zákonu stačí určitý počet hlasů

3) Rada EU (rada ministrů)

-sídlo: Brusel

-zasedá nepravidelně, ministři jednotlivých zemí dle problémů

-největší počet členů (odborníci, administrativní pracovníci, …) -> sbor stálých zástupců, tzv. COREPER

-počet zástupců jednotlivých zemí se odvíjí od počtu obyvatel

-pravidla hlasování podle smlouvy z Nice a Lisabonu (musí souhlasit nadpoloviční většina)

(->smlouva z Nice – pro min. 50% členských států a státy, které hlasovaly pro, musí mít min.62% populace v EU; státy pro musí mít min. 255 hlasů)

(->Lisabonská smlouva – pro 55% států. min 65% populace)

4) Evropská komise

-sídlo: Brusel

-nejvýznamnější nevýkonný orgán

-celkem složena z 28 členů

->předseda evropské komise

-zájmy EU

-současný předseda José Manuel Barosso (Portugalsko)

->komisaři

-každá země má jednoho komisaře a ten má na starosti jeden resort

-za ČR je evropským komisařem Štefan Fulle, volen na 5 let

-komisaře jmenuje vláda a schvaluje evropský parlament formou pohovoru

5) soudní orgány

-sídlo: Luceburg

->Evropský soudní dvůr

-27 členů – co země, to člen; 6 let

-sjednocení právních norem s normami EU

->Soud první instance

-27 členů (podle počtu členských zemí, na 6 let)

-ulehčuje práci Evropskému soudnímu dvoru

-předpřipravuje kauzy (některé řeší sami)

->Sbor generálních advokátů

-pomoc ESD

-8 odborných členů, na 6 let

-připravují kauzy

6) Evropská centrální banka

-sídlo: Frankfurt

-dbá na stabilitu měny (nabídka x poptávka)

-emisní banka (jako jediná může tisknout a razit bankovky a mince)

-zajišťuje stabilitu eurozóny

-EU – 500 milionů obyvatel

-od roku 2002 – jednotná měna euro

-nejyšší bankovka 500

-Irsko nepodepsalo Lisabonskou smlouvu

-evropský ombudsman sídlí ve Štrasburku

-evropská centrální banka sídlí ve Frankfurtu nad Mohanem

-Shenghen se nachází v Lucembursku

-Německo má nejvyšší počet poslanců (99)

-jako první ze států, které přistoupily v roce 2004, přijalo euro Slovinsko

-na bankovkách euro jsou vyobrazeny okna a mosty (okna – otevřenost, mosty – spojení mezi národy)

-euro nepřijaly VB, Dánsko, Švédsko

-odzbrojovací akce nyní probíhá v Gruzii

-RHS – vznik 1958

-4 svobody šenghenské smlouvy – volný pohyb osob, zboží, kapitálu a služeb

-v EU je 23 oficiálních jazyků

-účetní dvůr sídlí v Lucembursku

-existuje 7 nominálních hodnot bankovek

-3 druhy písma – latinka, řecká abeceda, azbuka

-neméně hlasů má Malta

-12 hlasů v radě ministrů

-poslední volby do evr. parlamentu 2009

-typ hlasování v radě – kvalifikovaná většina

-1. volby do evr. parlamentu – 1979

-evr. policejní úřad – europol

– země, které jsou v Shenghenu a ne v EU – Švýcarsko, Norsko

-komisař evr. komise se nikomu nezodpovídá, je nezávislý na své vládě

-eurem jako oficiální měnou se platí i v některých nečlenských státech (San Marino, Vatikán, Monako - smlouva s EU; Angora, Černá Hora, Kosovo – zavedeno jednostranně)

-Leonardo = program celoživotního vzdělávání

-mezinár. soudní dvůr sídlí v Haagu, evropský soud pro lidská práva sídlí ve Štrasburku

-v první polovině 2009 ČR předsedala EU, poté předsedalo Švédsko